

Afsaneh Koochek, leg. dietist, med dr, Uppsala Universitet.
 Nanna Ruengkratok Lang, lektor, cand.psych., VIA University Colleg, e, Aarhus, Danmark
 Anette Örn Liberg, leg. dietist, Bariatrisk mottagning, Falu kirurgi, Landstinget Dalarna
 Gill Lindroos, leg. dietist, Danderydsgeriatriken, DRF Referensgruppen dietister psykiatri.
 Maria Magnusson, med. dr, leg. dietist med specialisering inom folkhälsa, leg. sjuksköterska, Angered's Närsjukhus

Margaretha Nydahl, leg. dietist, professor, Institutionen för kostvetenskap, Uppsala universitet
 Emma Oljans, doktorand, Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier, Uppsala universitet
 Cecilia Olsson, leg. dietist, docent, institutionen för kostvetenskap, Umeå universitet
 Ylva Orrevall, leg. dietist, med. dr, Funktionsområde Klinisk nutrition, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholm
 Charlotte Peersen, lektor, cand.scient. i klinisk ernäring, koordinator för studieretning Klinisk Dietetik, VIA University Colleg, e, Aarhus, Danmark

Christine Persson Osowski, biträdande universitetslektor, leg. dietist, fil. dr., Institutionen för kostvetenskap, Uppsala universitet
 Margaretha Rasmusson, leg. dietist, Barn-och ungdomskliniken, Centralsjukhuset, Kristianstad
 Pernilla Sandvik, fil. Dr, postdoktor, Institutionen för kostvetenskap, Uppsala universitet
 Gisela van der Ster, leg. dietist, dr med. vet.
 Ylva Mattsson Sydner, professor i kostvetenskap, prefekt, Institutionen för kostvetenskap, Uppsala universitet
 Annika Vessby, leg. dietist, Vuxenhab Danderyd sjukhus

Svar direkt

ALL KOMMUNIKATION SKER på mottagarens villkor, varför det är med viss bedrövelse jag kan notera att jag inte nått fram hela vägen bland somliga läsare med min artikel om kritisk teori i DA#6.17, vilket ovan replik vittnar om. Min avsikt var inte att kränka någon, utan endast adressera vad som i sak givits vid handen fram tills dess. Ambitionen var i grunden tredelad: Först syftade artikeln till att komplettera den historiska bakgrunden till den kulturmarxistiska kritiska teorin, som med vissa luckor togs upp på den aktuella konferensen i Uppsala. Varför uppstod åskådningen? Vad sågs som det centrala uppdraget? Vad är synen på modernism, vetenskap och kunskap?

Den andra delen utgjorde ett försök till att visa på konsekvenserna av teorins sanningsrelativism, och slutligen hur denna position vidarebefordrats av dess olika avläggare och vilka uttryck detta tagit. Inte minst de som kritisk dietetik (KD) *tidigare* refererat till som mönster, såsom *critical nursing* och *critical dietetics*, men även andra perspektiv med en mer eller mindre uttalad radikal agenda i sin teoribildning, gavs i avsikt att tydliggöra min poäng.

Exemplen var naturligtvis extrema (och i några fall, med blandat resultat, avsedda att väcka munterhet i den kanske bitvis tungrodda texten, inte minst vad skämtteckningen anbelangar). I min skoltradition är detta legio; att med utgångspunkt i en given utsaga, följa påståendet i tangentens riktning till sin ytterlighet i syfte att maximera tydligheten av dess implikation. Är konsekvensen rimlig? Kan vi befatta oss med slutdestinationen? Eller skall vi återvända till ritbordet?

Givet att resonemanget äger giltighet utifrån förevisade premisser, men slutsat-

sen befanns upprörande, borde det då inte vara det ursprungliga försanthållandet som väcker indignation? Inte budbäraren eller den orimliga konklusionen i sig. Naturligtvis tror jag inte att någon inom KD skulle förneka existensen av medicinska diagnoser eller att någondera part skulle anse att homeopati är utbytbar mot modern klinisk dietetik – föreställningen att jag på allvar skulle umgås med sådana tankar ligger farligt nära löjets brant. Att inte uppfatta dessa exempel som de tankeexperiment de är, utan istället skatta dem ordagrant, gör mig bekymrad samtidigt som det förklarar förekommen animositet av det mer altererade slaget.

Det medges att jag byggt delar av mitt resonemang på kritisk teori, *critical dietetics* och vad dessas företrädare skrivit och sagt, och haft svårt att bilda mig en tydlig uppfattning om KD:s epistemiska bas och imperativa ambitioner. Då KD dels i viss mån redogjorde för den kritiska teorins historiska bakgrund, dels bjudit in representanter för *critical dietetics* till den dag som skulle introducera KD i Skandinavien, drog jag måhända den förhastade slutsatsen att det förelåg vissa paralleller i de till namnen så snarlika initiativen. (En förhoppning var just att min artikel skulle befordra ett klagörande från KD:s sida.)

Avseende vad som avhandlas under rubrik 1 i repliken gläder det mig – trots att jag felciteras – i så motto att det med önskvärd tydlighet medlest en disjunktiv syllogism besvarar min mest brännande frågeställning, formulerad i rubriken: "*Vilse i kontexten eller en postmodern trojansk häst?*". Ergo: Dietistkåren behöver inte under över-skådlig tid frukta några försåtliga akajer.

Beträffande rubrikerna 2 och 3 förekommer KD min utfästa del II genom att

med begränsad profetisk framgång utgå från vad jag tänkt säga. Min avsikt var att problematisera frågor som bl a berör etiska tolkningsföreträden och identitetspolitiska konflikter, men också med konkreta exempel visa på olycklig dikeskörning. Dock återstår en del viktiga frågetecken att räta ut, varför läsare som hört av sig och sett fram emot denna andra del får tåla sig.

Emellertid gläder det mig även oförställt att KD i sin replik tar avstånd från min källa till oro om en *ideologisk kostym* – till mitt bleka försvar gjordes även denna förmodan i mitt oförstånd att KD på något vis skulle låta sig inspireras av den kritiska teorin eller dess avlösare. Och beaktat dessa perspektiv och "den postmoderna vänsterns krig mot förnuft, upplysning, vetenskap och civilisation" för att citera **Svante Nordin**, professor i idé- och lärdoms historia, såg jag att det kunde vara av intresse bland kanske mindre uppdaterade läsare än replikens attestanter att få ta del av dessa aspekter. Men istället framställer sig KD nu som en öppen, ödmjuk, tolerant diskussionsklubb med "högt i tak", renons på kulturmarxistisk, dekonstruktivistisk eller annan ideologisk-teoretisk överbyggnad (under rubrik 3 vill säga). Ber i sådana fall här om tillgift.

Mitt stående mantra är just att det är av stort värde att kåren får vidga sin kunskaps horisont, anlägga nya perspektiv, skapa fler kontaktytor med andra professioner, diskutera svåra etiska utmaningar, kompetensutvecklas "bortom kalorierna", befriad från dogm och åsiktsdespotism, men med fast förankring i vetenskaplig grund.

Avslutningsvis passar jag på att tacka för de vänligheter min artikel renderat.

Magnus Forslin

Damnans quod non intelligunt